

การวิเคราะห์ดัชนีความมั่นคงของ巴士และดัชนีความมั่นคงของสายส่ง

นางสาวเกษศิริรินทร์ เหล่าสะพาน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า
คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2549
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ANALYSIS OF BUS SECURITY INDICES AND LINE SECURITY INDICES

MISS KEDSIRIN LAOSAPAN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Engineering Program in Electrical Engineering

Department of Electrical Engineering

Faculty of Engineering

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

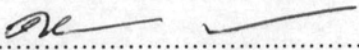
Copyright of Chulalongkorn University

490504

หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
สาขาวิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา

การวิเคราะห์ดัชนีความมั่นคงของ巴士และดัชนีความมั่นคงของสายส่ง
นางสาวเกษศิริรินทร์ เหล่าสะพาน
วิศวกรรมไฟฟ้า
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โสทธิพงษ์ พิชัยสวัสดิ์

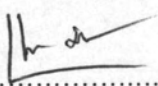
คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณะบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ลาวัณย์ศิริ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต เอื้ออาภรณ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โสทธิพงษ์ พิชัยสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.แนบบุญ หุ่นเจริญ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ชาญณรงค์ บาลมงคล)

เกษศิริรินทร์ เหล่าสะพาน : การวิเคราะห์ดัชนีความมั่นคงของบัสและดัชนีความมั่นคงของสายส่ง
(ANALYSIS OF BUS SECURITY INDICES AND LINE SECURITY INDICES)

อ. ที่ปรึกษา : ผศ.ดร. โสทธิพงษ์ พิชัยสวัสดิ์, 89 หน้า.

การเพิ่มขึ้นของความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้า ทำให้ระบบไฟฟ้ามีความเสี่ยงต่อการเกิดการ
พังทลายของแรงดันมากขึ้น การทำนายการพังทลายของแรงดันและความมั่นคงของแรงดันเป็นส่วนสำคัญ
ในการประเมินความมั่นคงของระบบ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้แสดงถึงการวิเคราะห์หาบัสที่อ่อนแอและสายส่งที่อ่อนแอในระบบ โดยใช้ดัชนี
ความมั่นคงของบัสและดัชนีความมั่นคงของสายส่งเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงความมั่นคงของแรงดัน
ในระบบ การวิเคราะห์ดังกล่าวได้ทดสอบกับระบบ 9 บัส, IEEE 30 บัส, IEEE 57 บัส และระบบเชื่อมโยง
ภาคใต้กับภาคกลางของประเทศไทย 28 บัส ที่สภาวะปกติ สภาวะที่มีการติดตั้งตัวเก็บประจุแบบอนุกรม
และสภาวะที่มีการติดตั้งตัวเก็บประจุแบบขนาน

ภาควิชา _____ วิศวกรรมไฟฟ้า _____ ลายมือชื่อนิสิต _____
สาขาวิชา _____ วิศวกรรมไฟฟ้า _____ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา _____
ปีการศึกษา _____ 2549 _____

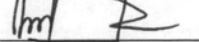
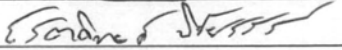
4670229621 : MAJOR ELECTRICAL ENGINEERING

KEY WORD: / LINE SECURITY INDEX/ BUS SECURITY INDEX / VOLTAGE SECURITY /
VOLTAGE COLLAPSE / CONTINUATION POWER FLOW

KEDSIRIN LAOSAPAN : ANALYSIS OF BUS SECURITY INDICES AND LINE
SECURITY INDICES. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. SOTDHIPONG
PHICHAISAWAT , Ph.D. , 89 pp.

The increase of electricity demand makes a power system take more risk to collapse. The analysis of voltage collapse and security voltage is important to predict system security.

This thesis presents the analysis of bus security indices and line security indices to specific weak buses and weak lines that were guideline for improving security voltage in a power system. The research analyzes the 9 bus system, IEEE 30 bus system, IEEE 57 bus system and Central to Southern Thailand 28 bus system. The test systems are analyzed with a normal system, with series capacitors and with shunt capacitors.

Department Electrical Engineering Student's signature
Field of study Electrical Engineering Advisor's signature
Academic year 2006

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผศ.ดร. โสคติพงษ์ พิชัยสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งได้กรุณาตรวจสอบและแก้ไขเนื้อหาจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย รศ.ดร. บัณฑิต เอื้ออาภรณ์ อ.ดร.แนบบุญ หุนเจริญ และ อ.ดร.ชาญณรงค์ บาลมงคล ที่ได้เสียสละเวลาในการตรวจสอบแก้ไขและให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี และสถาบันวิจัยพลังงานที่สนับสนุนทุนการศึกษา รวมทั้งการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ที่เอื้อเพื่อข้อมูลระบบส่งกำลังไฟฟ้าเชื่อมโยงระหว่างภาคกลางกับภาคใต้

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ให้กำลังใจตลอดมา คณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ข้าพเจ้า ตลอดจน พี่ น้อง และเพื่อนทุกคน ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตการศึกษาและวิจัย.....	2
1.4 ขั้นตอนการศึกษาและวิจัย.....	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
1.6 เนื้อหาวิทยานิพนธ์.....	3
2. การพังทลายของแรงดันและการปรับปรุงความมั่นคงของแรงดัน.....	4
2.1 การพังทลายของแรงดัน.....	4
2.2 สาเหตุการเกิดการพังทลายของแรงดัน.....	4
2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดการพังทลายของแรงดัน.....	5
2.4 วิธีการปรับปรุงความมั่นคงของแรงดัน.....	6
2.4.1 การติดตั้งตัวเก็บประจุแบบอนุกรมเข้าที่สายส่ง.....	6
2.4.2 การติดตั้งตัวเก็บประจุแบบขนานเข้าที่บัส.....	8
3. การวิเคราะห์โหนดโพล์และการวิเคราะห์โหนดโพล์แบบต่อเนื่อง.....	10
3.1 การวิเคราะห์โหนดโพล์.....	10
3.1.1 การจำแนกประเภทของบัสในระบบไฟฟ้ากำลัง.....	10
3.1.2 สมการโหนดโพล์.....	11
3.1.3 การวิเคราะห์โหนดโพล์โดยวิธีนิวตัน-ราฟสัน.....	12
3.2 การวิเคราะห์โหนดโพล์แบบต่อเนื่อง.....	16
4. การคำนวณหาดัชนีความมั่นคงของสายส่งและดัชนีความมั่นคงของบัส.....	23
4.1 การคำนวณหาดัชนีความมั่นคงของสายส่ง.....	23
4.1.1 การคำนวณหาดัชนีความมั่นคงของสายส่งแบบที่ 1.....	24

บทที่	หน้า
4.1.2 การคำนวณหาดัชนีความมั่นคงของสายส่งแบบที่ 2	25
4.2 การคำนวณหาดัชนีความมั่นคงของบัส	26
4.2.1 การคำนวณหาดัชนีความมั่นคงของบัสแบบที่ 1	26
5. ผลการทดสอบ	29
5.1 การทดสอบในระบบทดสอบ 9 บัส	30
5.1.1 ระบบทดสอบ 9 บัส สภาวะปกติ	31
5.1.2 ระบบทดสอบ 9 บัส สภาวะที่มีการติดตั้งตัวเก็บประจุแบบอนุกรม	32
5.1.3 ระบบทดสอบ 9 บัส สภาวะที่มีการติดตั้งตัวเก็บประจุแบบขนาน	35
5.2 การทดสอบในระบบทดสอบ IEEE 30 บัส	38
5.2.1 ระบบทดสอบ IEEE 30 บัส สภาวะปกติ	39
5.2.2 ระบบทดสอบ IEEE 30 บัส สภาวะที่มีการติดตั้งตัวเก็บประจุแบบอนุกรม	40
5.2.3 ระบบทดสอบ IEEE 30 บัส สภาวะที่มีการติดตั้งตัวเก็บประจุแบบขนาน	43
5.3 การทดสอบในระบบทดสอบ IEEE 57 บัส	46
5.3.1 ระบบทดสอบ IEEE 57 บัส สภาวะปกติ	47
5.3.2 ระบบทดสอบ IEEE 57 บัส สภาวะที่มีการติดตั้งตัวเก็บประจุแบบอนุกรม	48
5.3.3 ระบบทดสอบ IEEE 57 บัส สภาวะที่มีการติดตั้งตัวเก็บประจุแบบขนาน	51
5.4 การทดสอบในระบบเชื่อม โยงภาคใต้กับภาคกลางของประเทศไทย 28 บัส	54
5.4.1 ระบบเชื่อม โยงภาคใต้กับภาคกลางของประเทศไทย 28 บัส สภาวะปกติ	55
5.4.2 ระบบเชื่อม โยงภาคใต้กับภาคกลางของประเทศไทย 28 บัส สภาวะที่มีการติดตั้ง ตัวเก็บประจุแบบอนุกรม	56
5.4.3 ระบบเชื่อม โยงภาคใต้กับภาคกลางของประเทศไทย 28 บัส สภาวะที่มีการติดตั้ง ตัวเก็บประจุแบบขนาน	59
5.5 ผลวิเคราะห์การทดสอบ	62
6. สรุปผลและข้อเสนอแนะ	64
6.1 สรุปผล	64
6.2 ข้อเสนอแนะ	65
รายการอ้างอิง	66
ภาคผนวก	68
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	89

ตาราง	หน้า
5.18 ผลการคำนวณค่าดัชนีในระบบทดสอบ IEEE 57 บัส กรณีโหลดที่จุดวิกฤต.....	47
5.19 ผลการคำนวณค่าดัชนีในระบบทดสอบ IEEE 57 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบอนุกรม เข้าที่สายส่ง 12-17 กรณีโหลดที่จุดวิกฤต.....	48
5.20 ผลการคำนวณค่าดัชนีในระบบทดสอบ IEEE 57 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบอนุกรม เข้าที่สายส่ง 1-16 กรณีโหลดที่จุดวิกฤต.....	49
5.21 ผลการคำนวณค่าดัชนีในระบบทดสอบ IEEE 57 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบอนุกรม เข้าที่สายส่ง 2-3 กรณีโหลดที่จุดวิกฤต.....	49
5.22 ผลการคำนวณค่าดัชนีในระบบทดสอบ IEEE 57 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบขนาน เข้าที่บัส 31 กรณีโหลดที่จุดวิกฤต.....	51
5.23 ผลการคำนวณค่าดัชนีในระบบทดสอบ IEEE 57 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบขนาน เข้าที่บัส 30 กรณีโหลดที่จุดวิกฤต.....	52
5.24 ผลการคำนวณค่าดัชนีในระบบทดสอบ IEEE 57 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบขนาน เข้าที่บัส 33 กรณีโหลดที่จุดวิกฤต.....	52
5.25 ผลการคำนวณค่าดัชนีในระบบทดสอบ THAI 28 บัส กรณีโหลดฐาน.....	55
5.26 ผลการคำนวณค่าดัชนีในระบบทดสอบ THAI 28 บัส กรณีโหลดที่จุดวิกฤต.....	55
5.27 ผลการคำนวณค่าดัชนีในระบบทดสอบ THAI 28 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบอนุกรม เข้าที่สายส่ง 6-10 กรณีโหลดที่จุดวิกฤต.....	56
5.28 ผลการคำนวณค่าดัชนีในระบบทดสอบ THAI 28 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบอนุกรม เข้าที่สายส่ง 8-10 กรณีโหลดที่จุดวิกฤต.....	57
5.29 ผลการคำนวณค่าดัชนีในระบบทดสอบ THAI 28 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบอนุกรม เข้าที่สายส่ง 8-9 กรณีโหลดที่จุดวิกฤต.....	57
5.30 ผลการคำนวณค่าดัชนีในระบบทดสอบ THAI 28 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบขนาน เข้าที่บัส 5 กรณีโหลดที่จุดวิกฤต.....	59
5.31 ผลการคำนวณค่าดัชนีในระบบทดสอบ THAI 28 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบขนาน เข้าที่บัส 6 กรณีโหลดที่จุดวิกฤต.....	60
5.32 ผลการคำนวณค่าดัชนีในระบบทดสอบ THAI 28 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบขนาน เข้าที่บัส 7 กรณีโหลดที่จุดวิกฤต.....	60
ก.1 ข้อมูลบัสของระบบทดสอบ 9 บัส.....	70
ก.2 ข้อมูลเครื่องกำเนิดไฟฟ้าของระบบทดสอบ 9 บัส.....	70

ตาราง	หน้า
ก.3 ข้อมูลสายส่งของระบบทดสอบ 9 บัส.....	71
ก.4 ข้อมูลบัสของระบบทดสอบ IEEE 30 บัส.....	73
ก.5 ข้อมูลสายส่งของระบบทดสอบ IEEE 30 บัส.....	74
ก.6 ข้อมูลเครื่องกำเนิดไฟฟ้าของระบบทดสอบ IEEE 30 บัส.....	76
ก.7 ข้อมูลบัสของระบบทดสอบ IEEE 57 บัส.....	78
ก.8 ข้อมูลเครื่องกำเนิดไฟฟ้าของระบบทดสอบ IEEE 57 บัส.....	80
ก.9 ข้อมูลสายส่งของระบบทดสอบ IEEE 57 บัส.....	81
ก.10 ชื่อบัสของระบบทดสอบ THAI 28 บัส.....	85
ก.11 ข้อมูลบัสของระบบทดสอบ THAI 28 บัส.....	86
ก.12 ข้อมูลสายส่งของระบบทดสอบ THAI 28 บัส.....	87
ก.13 ข้อมูลเครื่องกำเนิดไฟฟ้าของระบบทดสอบ THAI 28 บัส.....	88

สารบัญญภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
2.1 การติดตั้งตัวเก็บประจุแบบอนุกรมเข้าสายส่ง.....	7
2.2 เฟสเซอร์ของสายส่งเมื่อมีการติดตั้งตัวเก็บประจุแบบอนุกรมเข้าสายส่ง.....	7
2.3 การติดตั้งตัวเก็บประจุแบบขนานเข้าที่บัส.....	8
2.4 สามเหลี่ยมกำลังเมื่อมีการติดตั้งตัวเก็บประจุแบบขนานที่บัส.....	8
3.1 ขั้นตอนการคำนวณ โหลด โพลว์โดยวิธีนิวตัน-ราฟสัน.....	15
3.2 แบบแผนของวิธี โหลด โพลว์แบบต่อเนื่อง โดยใช้ตัวทำนายค่าและตัวปรับค่า.....	21
3.3 ขั้นตอนการคำนวณ โหลด โพลว์แบบต่อเนื่อง.....	22
4.1 สายส่งในระบบไฟฟ้ากำลัง.....	23
5.1 ระบบทดสอบ 9 บัส.....	30
5.2 ปริมาณ โหลดจริงที่จ่ายได้เพิ่มขึ้นในระบบทดสอบ 9 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบอนุกรมเข้าที่สายส่ง กรณี โหลดที่จุดวิกฤต.....	34
5.3 ปริมาณ โหลดรีแอกทีฟที่จ่ายได้เพิ่มขึ้นในระบบทดสอบ 9 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบอนุกรม เข้าที่สายส่ง กรณี โหลดที่จุดวิกฤต.....	34
5.4 ปริมาณ โหลดจริงที่จ่ายได้เพิ่มขึ้นในระบบทดสอบ 9 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบขนานเข้าที่บัส กรณี โหลดที่จุดวิกฤต.....	37
5.5 ปริมาณ โหลดรีแอกทีฟที่จ่ายได้เพิ่มขึ้นในระบบทดสอบ 9 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบขนานเข้าที่บัส กรณี โหลดที่จุดวิกฤต.....	37
5.6 ระบบทดสอบ IEEE 30 บัส.....	38
5.7 ปริมาณ โหลดจริงที่จ่ายได้เพิ่มขึ้นในระบบทดสอบ IEEE 30 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบอนุกรมเข้าที่สายส่ง กรณี โหลดที่จุดวิกฤต.....	42
5.8 ปริมาณ โหลดรีแอกทีฟที่จ่ายได้เพิ่มขึ้นในระบบทดสอบ IEEE 30 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบอนุกรม เข้าที่สายส่ง กรณี โหลดที่จุดวิกฤต.....	42
5.9 ปริมาณ โหลดจริงที่จ่ายได้เพิ่มขึ้นในระบบทดสอบ IEEE 30 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบขนานเข้าที่บัส กรณี โหลดที่จุดวิกฤต.....	45
5.10 ปริมาณ โหลดรีแอกทีฟที่จ่ายได้เพิ่มขึ้นในระบบทดสอบ IEEE 30 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบขนาน เข้าที่บัส กรณี โหลดที่จุดวิกฤต.....	45
5.11 ระบบทดสอบ IEEE 57 บัส.....	46

	๖
ภาพประกอบ	หน้า
5.12 ปริมาณ โหลดจริงที่จ่ายได้เพิ่มขึ้นในระบบทดสอบ IEEE 57 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบอนุกรมเข้าที่สายส่ง กรณีโหลดที่จุดวิกฤต	50
5.13 ปริมาณ โหลดรีแอกทีฟที่จ่ายได้เพิ่มขึ้นในระบบทดสอบ IEEE 57 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบอนุกรม เข้าที่สายส่ง กรณีโหลดที่จุดวิกฤต	50
5.14 ปริมาณ โหลดจริงที่จ่ายได้เพิ่มขึ้นในระบบทดสอบ IEEE 57 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบขนานเข้าที่บัส กรณีโหลดที่จุดวิกฤต	53
5.15 ปริมาณ โหลดรีแอกทีฟที่จ่ายได้เพิ่มขึ้นในระบบทดสอบ IEEE 57 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบขนาน เข้าที่บัส กรณีโหลดที่จุดวิกฤต	53
5.16 ระบบเชื่อมโยงภาคใต้กับภาคกลางของประเทศไทย 28 บัส	54
5.17 ปริมาณ โหลดจริงที่จ่ายได้เพิ่มขึ้นในระบบทดสอบ THAI 28 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบอนุกรมเข้าที่สายส่ง กรณีโหลดที่จุดวิกฤต	58
5.18 ปริมาณ โหลดรีแอกทีฟที่จ่ายได้เพิ่มขึ้นในระบบทดสอบ THAI 28 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบอนุกรม เข้าที่สายส่ง กรณีโหลดที่จุดวิกฤต	58
5.19 ปริมาณ โหลดจริงที่จ่ายได้เพิ่มขึ้นในระบบทดสอบ THAI 28 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบขนานเข้าที่บัส กรณีโหลดที่จุดวิกฤต	61
5.20 ปริมาณ โหลดรีแอกทีฟที่จ่ายได้เพิ่มขึ้นในระบบทดสอบ THAI 28 บัส เมื่อติดตั้งตัวเก็บประจุแบบขนาน เข้าที่บัส กรณีโหลดที่จุดวิกฤต	61
ก.1 ระบบทดสอบ 9 บัส	69
ก.2 ระบบทดสอบ IEEE 30 บัส	72
ก.3 ระบบทดสอบ IEEE 57 บัส	77
ก.4 ระบบเชื่อมโยงภาคใต้กับภาคกลางของประเทศไทย 28 บัส	84